

Liikenne- ja viestintäministeriö

Asia: Postilain muuttamiseen liittyvä lausuntopyyntö 7.11.2016, LVM/1042/03/2015

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa postilain uudistamista koskevasta lakiluonnoksesta. Asiakkuusmarkkinointiliitto (ASML) esittää lausuntonaan seuraavaa.

Jatkuvuus, kehitys ja neutraliteetti

ASML pitää ehdotettua sääntelyn keventämistä tärkeänä mutta korostaa samalla että ehdotettujen ratkaisu- ja sääntelymallien tulisi tukea kilpailullisesti tehokkaita ja kustannusrakenteeltaan houkuttelevia kehityssuuntia. Ehdotuksessa jää liian ohueksi postipalveluiden kustannustehokkaan ja kilpailukykyisen kokonaismarkkinan jatkuvuuden takaaminen. Ehdotuksessa ei tulisi perusteettomasti suosia mitään palveluiden tuottaja- tai käyttäjäryhmää. Ehdotus sisältää myös aivan uutta sääntelyä jonka kustannusrasitteita ja neutraliteettia kokonaisuudelle ei ole riittävästi analysoitu.

Jakelun kulkunopeuteen ehdotetut joustot (17 § 1mom ja 19 §) ovat lähtökohtaisesti myönteisiä. Koko jakelutiheyteen liittyvän sääntelyn kehittämisen olisi oltava enemmän tulevaan tilanteeseen suuntautuvaa eikä mennyttä rakennetta säilyttävää. ASML korostaa että monille postipalveluiden käyttäjille ei ole olennaista kulkunopeus vaan jakeluaikataulujen toteutumisen luotettavuus ja ennustettavuus. 17 § 2 momentin sanamuotoon sisältyvä ”poikkeuksetta” edellyttää jatkotarkastelua suhteessa jakelun joustavuuden tosiasialliseen edistämiseen.

Ehdotuksen 17 §:n 2 momentissa on jätetty Viestintävirastolle tosiasiallista normatiivista sääntelyvaltaa määritellä yleispalvelun varmistamiseksi jakeluelvoitteeseen liittyvät alueet ”joissa ei ole sanomalehtien varhaisjakeluverkkoa.” Sanomalehtien jakeluverkkojen kaupallisesti tapahtuva määräytyminen ja muuttuminen voi tuoda paitsi kustannusrasitetta niin myös epäjatkuvuutta ja epävarmuutta säännöksen tosiasialliseen soveltamiseen ja sitä kautta yleispalvelun tehokkaaseen ja tarkoituksenmukaiseen toteuttamiseen. Yleispalvelun tarjoajan olisi järjestettävä hankintamenettely jakelun osalta Viestintäviraston määrittelemille alueille. Ehdotus sisältää lähtöoletuksen että tällainen hankintarakenne tuottaisi ikään kuin automaattisesti halvempaa ja parempaa palvelua haja-asutusalueille – ehdotetun rakenteen kustannus-, tulonsiirto- ja liiketoimintavaikutuksia ei ASML:n mielestä ole ehdotuksessa riittävästi analysoitu ja perusteltu.

Toivorikkautta on liikennekaareen liittyvässä lausumassa jonka mukaan liikennekaari automaattisesti synnyttäisi parempia palveluita haja-asutusalueiden postinsaajille. Uuden jakelupalvelun tarjoajalle liiketoiminnallisesti kannattavan ja postipalveluiden kannalta yleisesti riittävää jatkuvuutta ja ennustettavuutta tuovan uuden täydentävän jakeluliiketoiminnan syntyminen haja-asutusalueille on tosiasiallisesti erittäin haastava kehitysalue.

Muuta

Kokonaan uutta sääntelyä edustavan 24b §:n digitaalisten sisältöjen jakamista tukevan tietojärjestelmän ylläpitämistä ja tarjontaa koskeva säännös on erikoinen ja herättää paljon kysymyksiä. Ensinnäkin perustelut kyseiselle säännökselle ovat hyvin avoimet ja liikkuvat liikaa yleisellä digitalisaation edistämisen tasolla. Ehdotuksesta ei käy ilmi että onko kyseiselle säännökselle aidosti tarvetta eri sidosryhmissä. Säännös lähtee jaettavan sähköisen julkaisun käsitteestä. Jatkovalmistelussa on tarveperusteiden lisäksi syytä tarkastella mikä säännöksen suhde on nykyisiin ja kehitteillä oleviin sisältöpalveluihin ja niiden julkaisu- ja palvelualustoihin jotka ovat niin käsitteellisesti kuin liiketoimintamalleina osin hyvinkin etäällä ”jaettavasta sähköisestä julkaisusta”. Lisäksi säännöksen tarkkarajaisuuden perään voi perustellusti kysyä – ”sisältöpalveluiden tarjoajat” voivat määritelmällisesti kattaa todella laajan joukon hyvin erityyppisiä toimijoita vaikka säännöksen perusteluissa vaikuttaisi olevan otettu huomioon vain yhden toimialan yksi tuoteryhmä. Mikäli säännöksellä on kohdistetusti tarkoitus tukea jonkin toimijaryhmän digitaalista sisältötuotantoa tulisi tämä tehdä muulla tavoin ja muualla kuin postilainsäädännössä.

Lokerikkojakelua koskevan 43 §:n sanamuoto on epäselvä mainitessaan samanaikaisesti kaksi vaihtoehtoa ensisijaisena jakelutapana.

Jari Perko
Asiakkuusmarkkinointiliitto, ASML ry
toimitusjohtaja